

ENERGY POVERTY NEXUS

SUPPORTING MEMBER STATES TO COMBAT ENERGY POVERTY

**AZ EU ENERGIASZEGÉNYSÉGRE
VONATKOZÓ KERETRENDSZERE
A RENDELKEZÉSEK ÉRTELMEZÉSE
ÉS AZ ÖSSZEHANGOLT TAGÁLLAMI
VÉGREHAJTÁS LEHETŐSÉGEI**

2025. DECEMBER

Co-funded by
the European Union

Szerző

Lorenzo Sapochetti, Regulatory Assistance Project (RAP)

Közreműködők

Andriana Stavrakaki, INZEB

Alice Corovessi, INZEB

Dimitra Drakaki, Klíma Szövetség

Ez a szakpolitikai összefoglaló az Energy Poverty Nexus projekt keretében, a **4. munkacsomag: A nemzeti hatóságok támogatása az energiaszegény háztartások felhatalmazása és védelme érdekében** című részben készült. Ez a hivatalos **D4.1. eredmény**, az energiaszegénységgel kapcsolatos EED és EPBD követelményekről szóló szakpolitikai összefoglaló.

Ezt a szakpolitikai összefoglalót angolról magyarra fordította:

Koritár Zsuzsanna, Habitat for Humanity Magyarország

A szakpolitikai összefoglaló angol nyelvű változata **ITT** érhető el.

Jogi nyilatkozat: A kiadvány tartalmáért kizárólag a szerzők felelősek. A kiadvány nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét. Sem a CINEA, sem az Európai Bizottság nem felelős a kiadványban szereplő információk felhasználásáért.

Kiadta: Energy Poverty Nexus, **2025. december**.

©Energy Poverty Nexus 2025. A forrás feltüntetése mellett a sokszorosítás engedélyezett.

Köszönetnyilvánítás: Az Energy Poverty Nexus az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikai programja (LIFE) által a 101215621 számú támogatási megállapodás keretében társfinanszírozott.

1 Bevezetés

Az energiaszegénység továbbra is széles körű kihívást jelent az EU-ban, ahol sok háztartás küzd azzal, hogy megfizethető áron fűtsön, hűtse vagy árammal lássa el otthonát. Ezt több tényező is befolyásolja, többek között az épületek energiahatékonyságának hiánya, az alacsony jövedelmek, az energiaárak ingadozása, a tiszta technológiákhoz való korlátozott hozzáférés és az egyenlőtlen fogyasztóvédelem.

A legújabb uniós jogszabályok előírják a tagállamoknak, hogy az energiaszegénységet ne csupán egy szűk körű társadalmi problémaként kezeljék, hanem az energetikai átállás strukturális elemének tekintsék. Ezek a kötelezettségek az épületek felújításától, az energiahatékonyságtól, a szén-dioxid-árzás kompenzációján át a fogyasztói jogokig terjednek, ezért a hatékony nemzeti végrehajtáshoz elengedhetetlen a koordináció.

Ez az összefoglaló a nemzeti szakpolitikai döntéshozók és végrehajtó hatóságok számára tömör útmutatást nyújt az EU energiaszegénységre vonatkozó rendelkezéseiről és arról, hogy ezek a követelmények hogyan hatnak egymásra a jogszabályokban. Kiemeli, hogy az irányelvek a gyakorlatban mit várnak el, és felvázolja, hogy a tagállamok hogyan tudják ezeket a kötelezettségeket koherens és összehangolt módon végrehajtani.

Az összefoglaló kizárólag az energiaszegénységre vonatkozó rendelkezésekre összpontosít négy kulcsfontosságú jogalkotási eszközben:

- az Energiahatékonysági Irányelv átdolgozott változata (EU/2023/1791 irányelv),
- az Épületenergetikai Irányelv átdolgozott változata (EU/2024/1275 irányelv),
- a Szociális Klímaalapról szóló rendelet (EU/2023/955 rendelet), valamint
- a villamosenergia-piaci reformról szóló irányelv (EU/2024/1711 irányelv).¹

Ez a dokumentum az EU LIFE programja által társfinanszírozott Energy Poverty Nexus projekt keretében készült, amelynek célja, hogy a tagállamok képviselőit segítse az energiaszegénység sürgető problémájának kezelésében. A projekt aktívan dolgozik az energiaszegénység enyhítésén azáltal, hogy erősíti a nemzeti kapacitásokat, elősegíti a szakpolitikák EU jogszabályokkal való összehangolását, és fenntartható keretet hoz létre annak nyomán követésére és enyhítésére.

¹ Jelen összefoglaló az EU energiaellátási szegénységre vonatkozó megközelítését leginkább meghatározó négy eszközre összpontosít, azonban más „Fit for 55” intézkedések is támogató szerepet játszanak. Az [átdolgozott gázirányelv](#) (2024/1788/EU irányelv) bevezeti a fosszilis gáz épületekben való fokozatos kivezetésével kapcsolatos fogyasztóvédelmi rendelkezéseket, az [emissziókereskedelmi rendszer \[ETS2\]](#) kiterjesztése pedig bevételt generál a szociális éghajlatvédelmi alap finanszírozásához, összekapcsolva a szén-dioxid-árzást a szociális kompenzációs mechanizmusokkal.

2 Hogyan vált az energiaszegénység központi kérdéssé a Fit for 55 reformokban

Bár az EU csak az elmúlt években határozta meg kifejezetten az „energiaszegénység” fogalmát, az energiaszegénység hivatalos elismerése az energiajogban a harmadik energiacsomaggal [2009] kezdődött. A csomag részeként az [elektromos áramról szóló irányelv](#) [EU/2009/72 irányelv] és a [földgázról szóló irányelv](#) [EU/2009/73 irányelv] először vezette be a „sérülékeny fogyasztók” jogi fogalmát, megteremtve a fogyasztóvédelmi követelményeket és az energiaellátási szegénységgel kapcsolatos későbbi kötelezettségek alapjait. Ezek a korai rendelkezések kötelező követelményeket vezettek be a kiszolgáltatott fogyasztók védelmére, de széles körű rugalmasságot biztosítottak a tagállamoknak a konkrét védelmi intézkedések meghatározásában. Az energiaszegénységet így közvetetten, a kiszolgáltatottságon alapuló védelmi intézkedések révén kezelték, ahelyett, hogy azt kifejezetten vagy strukturálisan beépítették volna a politikai eszközökbe.

Egy évtizeddel később a [2018/1999/EU irányítási rendelet](#) előírta a tagállamoknak, hogy értékeljék és jelentsék az energiaszegénységben élő háztartások számát, és válaszolják a vonatkozó politikákat a Nemzeti Energia- és Klímaterveikben (NEKT). Ezek a rendelkezések fontos lépést jelentettek az energiaszegénység elismerése és nyomon követése felé uniós szinten. Bár az értékelési és jelentéstételi kötelezettség kötelező volt, a keret nem határozott meg célokat, minimumszabványokat vagy konkrét követelményeket a szakpolitikai válaszok mértékére vagy kialakítására vonatkozóan. Ennek eredményeként az energiaszegénység kezelése a tagállamokban továbbra is egyenetlen volt, és a végrehajtás nagyrészt a nemzeti politikai prioritásoktól függött, nem pedig az EU szintjén érvényesíthető elvárásoktól.

A „Fit for 55” ciklus során három fejlemény miatt az energiaszegénység a perifériális kérdésből strukturális prioritássá vált:

- A 2021–2022-es energiaár-válság feltárta a háztartások energiaellátásának mélyreható egyenlőtlenségeit, láthatóvá téve a fogyasztóvédelem, a felújítási támogatások és a tiszta fűtéshez való hozzáférés terén fennálló hiányosságokat.
- A szén-dioxid-árzás kiterjesztése (ETS2) az épületekre és a közlekedésre kifejezett intézkedéseket igényel a hatások enyhítésére, ami a Szociális Klímaalap létrehozásához vezetett – ez az első EU-szintű eszköz, amely az energia- és közlekedési szegénységre irányul.
- Az európai zöld megállapodásnak a méltányos és társadalmi befogadást elősegítő átállásra helyezett hangsúlya arra készítette a jogalkotókat, hogy szisztematikusabban építsék be a szociális biztosítékokat és a célzott szabályokat az energiaügyi jogszabályokba.

A végleges „Fit for 55” csomag az eddigi legerőteljesebb uniós keretet vezette be az energiaszegénység területén. Az új jogalkotási eszközök révén az EU mostantól:

- előírja az energiaszegénység által érintett emberek és az alacsony jövedelmű háztartások **prioritásként** való kezelését;
- bevezeti **a szociális biztosítékokat** a felújításokkal kapcsolatos kiköltöztetések és nehézségek megelőzése érdekében;
- szigorúbb **fogyasztóvédelmi intézkedéseket** ír elő, beleértve a szolgáltatások kikapcsolásának tilalmát;
- összekapcsolja **a szén-dioxid-kvótabevételeket** és az uniós finanszírozási forrásokat a célzott támogatással.

Ezek a reformok együttesen strukturális változást jeleznek: **az energiaszegénység kezelése ma már szerves része az EU éghajlat- és energiaügyi céljai elérésének**, és nem csupán utólagos társadalmi szempont.

3 Hogyan illeszkednek az új uniós keretrendszer elemei?

A „Fit for 55” reformok négy fő jogalkotási eszközben – az [energiahatékonysági irányelv \(EED\) átdolgozott változatában](#), az [épületenergetikai irányelv \(EPBD\) átdolgozott változatában](#), a [Szociális Klímaalapról szóló rendeletben \(SCF\)](#) és a [villamosenergia-piaci reformban \(EMD\)](#) – egymást kölcsönösen erősítő rendelkezéseket vezettek be. Bár minden jogalkotási aktus más-más célt szolgál, közös logikájuk van: a veszélyeztetett háztartások azonosítása, prioritásként való kezelése a hatékonyság és a felújítás terén, védelmük a piacokon, valamint pénzügyi támogatásuk az átállás során.

Ez a szakasz először felvázolja az EU energiaszegénységhez való hozzáállását meghatározó **négy átfogó dimenziót**, majd összefoglalja, hogy az egyes irányelvek hogyan járulnak hozzá az energiaszegénység enyhítéséhez, bemutatva a keret egészének működését.²

² Az egyes irányelvekről részletes, cikkek szerinti áttekintés található az I. mellékletben.

3.1 A rendelkezések dimenzióinak feltérképezése

Az új rendelkezések négy alapvető dimenzió mentén térképezhetők fel, amelyek meghatározzák, hogy a tagállamoknak hogyan kell megközelíteniük az energiaszegénységet.

[1] Meghatározás és politikai prioritás

A tagállamoknak **azonosítaniuk kell az energiaszegénység által érintett háztartásokat**, meg kell határozniuk a nemzeti definíciót, fel kell mérniük a nagyságát, és prioritásként kell kezelniük ezeket a csoportokat a nemzeti tervezési ciklusokban. Ez magában foglalja a Nemzeti Energia- és Klímaterveket (NEKT), a Nemzeti Épületfelújítási Terveket (NÉT) és a Szociális Klímaterveket. Az elv egyszerű: az energiaszegénységet előre fel kell ismerni, és szisztematikusan be kell építeni a politikai eszközökbe.

[2] Védelem

Az új uniós keret megerősíti **a fogyasztók, a bérlők és az alapvető szolgáltatások védelmét**. Ez magában foglalja a szolgáltatások kikapcsolása, a felújítás utáni bérleti díj emelés és a kényszerű kilakoltatás elleni védelmet, valamint az átlátható szerződésekre és hozzáférhető panaszkezelési eljárásokra vonatkozó követelményeket. A védelem mostantól kiterjed a lakás- és az energiapiacra is.

[3] Részvétel

A felülvizsgált jogszabályok megerősítik a **konzultációk és a szakértői hálózatok szerepét**, biztosítva a civil társadalom, a társadalmi szereplők, a fogyasztói szervezetek és a helyi hatóságok strukturált bevonását. A részvétel már nem opcionális, hanem az intézkedések kidolgozásának, végrehajtásának és nyomon követésének alapvető feltétele.

[4] Finanszírozás és támogatás

Az új keret **célzott pénzügyi mechanizmusokat** vezet be, és előírja a tagállamoknak, hogy biztosítsák a hozzáférhető, szociálisan célzott támogatást. Ez magában foglalja az alacsony jövedelmű háztartások prioritásként való kezelését az energiahatékonysági és felújítási finanszírozásban, az uniós források mozgósítását, valamint technikai segítségnyújtást az egyablakos ügyintézési pontokon (OSS) és a helyi közvetítőkön keresztül.

Ez a négy dimenzió együttesen működik: a prioritások meghatározása azonosítja a célcsoportokat; a védelem biztosítja, hogy ne kerüljenek veszélybe; a részvétel

biztosítja, hogy a beavatkozások tükrözzék a valós életet; a finanszírozás pedig lehetővé teszi a végrehajtást.³

Hogyan kezeli az EU "Fit for 55" jogszabálycsomagja az energiaszegénységet

	Definíció és szakpolitikai prioritás	Védelmi intézkedések	Részvétel	Finanszírozás és támogatás
Villamosenergia-piac szerkezetéről szóló irányelv	<ul style="list-style-type: none"> Az energiaszegénység által érintett fogyasztók felismerése A védelmi intézkedések alkalmazása érdekében a sérülékeny fogyasztók azonosításának kötelezettsége. 	<ul style="list-style-type: none"> Szolgáltatás-kikapcsolási tilalom sérülékeny és energiaszegénységben érintett fogyasztók esetében. Végző menedékes ellátói garanciák. 	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködés az energiaszolgáltatók, szabályozó hatóságok és a szociális ellátórendszer szereplői között. 	<ul style="list-style-type: none"> Szabályozott tarifák vagy válságintézkedések alkalmazásának lehetősége kivételes piaci helyzetekben.
Energia-hatékonysági irányelv	<ul style="list-style-type: none"> Az energiaszegénység narratív (leíró) meghatározása. Az energiaszegénység által érintett és az alacsony jövedelmű háztartások kötelező prioritása az energiahatékonysági intézkedésekben. 	<ul style="list-style-type: none"> Fogyasztói tájékoztatás és fogyasztói jogok erősítése Hozzáférhető információk, számlázási és panaszkezelési eljárások. 	<ul style="list-style-type: none"> Energiaszegénységgel foglalkozó szakértői hálózatok létrehozásának kötelezettsége. A civil szervezetek és helyi közvetítők támogatása. 	<ul style="list-style-type: none"> Alacsony jövedelmű háztartásokat célzó energiahatékonysági finanszírozás. Egyablakos ügyintézési pontok (OSS-ek) technikai, adminisztratív és pénzügyi segítségnyújtással.
Épületek energia-hatékonyságáról szóló irányelv	<ul style="list-style-type: none"> A Nemzeti Épületfelújítási Tervek (NET) kötelező előírása az energiaszegénység kezelésére. A legrosszabb energiahatékonyságú épületek és a sérülékeny háztartások célzott prioritása. 	<ul style="list-style-type: none"> Védelem a kilakoltatással és az aránytalan bérleti díjemelésekkel szemben felújítást követően. A lakhatási költségsemlegesség elvének alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> Nyilvános konzultáció az Épületfelújítási Tervek kidolgozása során. Sérülékeny csoportok és civil szervezetek bevonása 	<ul style="list-style-type: none"> Alacsony jövedelmű háztartások számára kiemelt pénzügyi, technikai és adminisztratív támogatás. Technikai segítségnyújtási eszközök, beleértve a felújítási tanácsadást nyújtó egyablakos ügyintézési pontokat (OSS-eket).
Szociális Klímaalap	<ul style="list-style-type: none"> Az energiaszegény és sérülékeny háztartások, valamint a közlekedési felhasználók azonosítása a Szociális Klímatervben. Összhang a Nemzeti Energia- és Klímatervekkel (NEKT-ek) és a felújítási stratégiákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Átmeneti jövedelemtámogatás a rövid távú hatások mérséklésére 	<ul style="list-style-type: none"> Konzultáció a szociális szereplőkkel, valamint a helyi és regionális hatóságokkal és a civil társadalommal az Szociális Klímaterv kidolgozása során. 	<ul style="list-style-type: none"> Dedikált uniós források az energiaszegénység és a közlekedési szegénység kezelésére. Finanszírozás épületfelújításra, tiszta fűtésre, mobilitásra és támogató intézkedésekre.

3.2 Hogyan hatnak egymásra az irányelvek a gyakorlatban?

A négy irányelv nem egymástól függetlenül működik, hanem úgy lett kialakítva, hogy a politikai ciklus során egymást erősítsék. Fontos megjegyezni, hogy bár a négy irányelv közös célja az energetikai átállás társadalmi dimenziójának erősítése, az energiaszegénységet eltérő szakpolitikai logikával és beavatkozási pontokkal kezelik. Egyes eszközök kifejezetten az energiaszegénységet célozzák meg, míg mások a célzásra használt operatív helyettesítő kategóriák révén közvetetten érik el az energiaszegény háztartásokat. Például az EPBD és az EED intézkedései az energiaszegény háztartások megcélzása mellett elsőbbséget biztosítanak a kiszolgáltatott háztartásoknak, az alacsony jövedelmű háztartásoknak vagy a legrosszabb teljesítményű épületek lakóinak – azoknak a csoportoknak, amelyek

³ Az itt használt kategorizálás a Regulatory Assistance Project (RAP) által kidolgozott [elemző munkán](#) alapul.

statisztikailag nagyobb valószínűséggel élnek energiaszegénységben. Ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy a politikák a mögöttes okokra (például a rossz lakásminőségre vagy a korlátozott jövedelemre) hatással legyenek, miközben a gyakorlatban továbbra is figyelembe veszik az energiaszegény háztartásokat. Más eszközök, például az EMD, a fogyasztói státuszra (pl. az energiaszegénység által érintett vagy kiszolgáltatott fogyasztókra) összpontosítanak, hogy az ellátás megfizethetőségével és folytonosságával kapcsolatos védelmet biztosítsanak.

A különbségek megértése elengedhetetlen a nemzeti hatóságok számára, amelyek a keret koherens végrehajtására törekednek, és el akarják kerülni a széttagolt vagy párhuzamos megközelítéseket.

[1] Meghatározás és politikai prioritás

Bár az energiaszegénység átfogó probléma, az egyes irányelvek különböző szemszögből közelítik meg. A keret egészében az uniós jogszabályok nem használnak egységes operatív meghatározást: egyes eszközök kifejezetten meghatározzák az energiaszegénységet, míg mások tágabban, kapcsolódó fogalmakon, például a kiszolgáltatottságon keresztül operálnak, így a konkrét jogosultsági kritériumok meghatározása a tagállamok feladata.

Az EED adja a legkifejezettebb fogalmi keretet. Az energiaszegénységet olyan narratív definícióval vezeti be, amelynek középpontjában az alacsony jövedelem, a magas energiafelhasználás és az épületek rossz energiahatékonysága együttes hatása miatt az alapvető energiaszolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya áll.

Döntő fontosságú, hogy az újrafogalmazott EED a definíción túlmutat, és az energiaszegénységet kötelező politikai prioritássá emeli. Megköveteli a tagállamoktól, hogy az energiahatékonysági intézkedések kidolgozásában és végrehajtásában – többek között energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek és alternatív politikai intézkedések révén – elsőbbséget biztosítsanak az energiaszegénység által érintett embereknek, a kiszolgáltatott fogyasztóknak és az alacsony jövedelmű háztartásoknak. Ez a prioritásként való kezelés hatékonyan biztosítja, hogy a hatékonysági erőfeszítések egy része a leginkább rászorulóknak jusson, és az energiaszegénységet strukturális hatékonysági kihívásként pozicionálja, amelyet célzott és preferenciális politikai intézkedésekkel kell kezelni. Különösen az energiahatékonysági kötelezettség keretében a tagállamok felelősek azért, hogy energiamegtakarításuk egy részét a kiszolgáltatott fogyasztók és az energiaszegénység által érintettek körében érék el.

Az EPBD nem vezet be önálló meghatározást az energiaszegénységre, hanem kifejezetten hivatkozik az EED-ben szereplő fogalom meghatározásra. Elsősorban a kiszolgáltatott háztartások fogalmán keresztül működik, amely magában foglalja az energiaszegénység által érintett háztartásokat, valamint azokat, amelyek különösen ki

vannak téve a magas energiaköltségeknek, és korlátozott kapacitással rendelkeznek lakóhelyük energiahatékonyságának javítására. Az EPBD az energiaszegénység lakhatással kapcsolatos dimenzióival foglalkozik, előírva a kiszolgáltatott háztartások és a legrosszabb teljesítményű épületek prioritizálását a támogatásokban. Ezzel az energiaszegénységet a lakásminőséghez, a felújítás megfizethetőségéhez és a bérleti joggal kapcsolatos kockázatokhoz szorosan kapcsolódó kihívásként fogalmazza meg, miközben elismeri, hogy ezek a tényezők kölcsönhatásba lépnek az energiaszegénységgel, de nem kizárólagosan határozzák meg azt.

A Szociális Klímaalap (SCF) meghatározza az energiaszegénység, a közlekedési szegénység és a kiszolgáltatott háztartások, a kiszolgáltatott mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott közlekedési felhasználók kategóriáit uniós szinten. Az energiaszegénységet elosztási és kompenzációs szempontból közelíti meg, elismerve, hogy az a szén-dioxid-árzás kiterjesztéséből az épületekre és a közlekedésre jelent kockázatot. A rendelet előírja a tagállamoknak, hogy azonosítsák az energiaszegény és kiszolgáltatott háztartásokat és csoportokat, amelyek ki vannak téve a szén-dioxid-árzás (ETS2) hatásainak, és ennek megfelelően dolgozzanak ki intézkedéseket. Ebben a keretben az energiaszegénységet az energetikai átállás kockázataként határozzák meg, amelyet ideiglenes jövedelemtámogatással és hosszabb távú strukturális beruházásokkal kell enyhíteni.

Az EMD az energiaszegénységet a fogyasztóvédelem és a piaci szabályozás keretében vizsgálja. Ahelyett, hogy újra meghatározná, az „energiaszegénységben élő és kiszolgáltatott fogyasztókra” utal, és bevezeti a fogyasztók védelmét szolgáló intézkedéseket, mint például a szolgáltatás kikapcsolásának tilalmát, a végső menedékjogot biztosító szolgáltatói megállapodásokat és a válságintézkedéseket. Ez az energiaszegénységet az alapvető szolgáltatásokból való kizárás kockázataként fogalmazza meg, különösen az árváltozások idején.

Kiegészítő uniós szakpolitikai belépési pontok az energiaszegénység kezelésére

[2] Védelmi intézkedések

Bár mind a négy eszköz célja az energiaszegénység által érintett háztartások védelme, ezt különböző védelmi logikák alapján, a kockázat különböző szakaszaiban – a szakpolitikai beavatkozás előtt, alatt és után – teszik.

Az EPBD a felújításkor vezet be védelmet. Védelmi intézkedései célja a felújítások okozta károk, különösen a bérleti díjak emelése és a kilakoltatások megelőzése, amelyek aránytalanul érinthetik az alacsony jövedelmű bérlőket. Ez azt jelenti, hogy a felújítást már nem pusztán technikai beavatkozásként kezelik, hanem olyan társadalmilag érzékeny folyamatként ismerik el, amely gondos kezelés nélkül új sebezhetőségeket eredményezhet.

Az EMD a piaci védelemre összpontosít, biztosítva a villamosenergia-ellátás folytonosságát a kiszolgáltatott és az energiaszegénység által érintett ügyfelek számára. A szolgáltatás megszüntetésének tilalma, a korai beavatkozási mechanizmusok és a végső menedékjogot biztosító rendelkezések célja, hogy megakadályozzák a nélkülözhetetlen energiaszolgáltatásokhoz való hozzáférés elvesztését, különösen az áringadozások vagy válságok idején. A védelem itt megelőző és reaktív jellegű, az anyagi megrázkódtatásokat és a fizetési nehézségeket még azelőtt kezeli, hogy azok kirekesztéshez vezetnének.

Az SCF pénzügyi védőmechanizmusok révén biztosít védelmet, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatást és

beruházásokat nyújtsanak az EU épületek és közúti közlekedés kibocsátáskereskedelmi rendszerével (ETS2) kapcsolatos árhatások által érintett háztartásoknak. Az EPBD-vel vagy az EMD-vel ellentétben, amelyek védelmi intézkedéseket építenek be az ágazati szabályozásba, az SCF makrogazdasági stabilizátorként működik, enyhítve a rövid távú társadalmi hatásokat, amíg a strukturális beruházások hatása érvényesül.

Az EED közvetetten járul hozzá a védelemhez azáltal, hogy erősíti a fogyasztók hozzáférhető információkhoz, tanácsadáshoz és támogatási szolgáltatásokhoz való jogait. Az egyablakos ügyintézési pontok és a fogyasztói segítségnyújtási mechanizmusok segítik a háztartásokat az energiahatékonysági intézkedések, a finanszírozási lehetőségek és az adminisztratív folyamatok között eligazodni, csökkentve ezzel az energetikai átállásból és annak lehetőségeiből való kirekesztés kockázatát. A védelem itt eljárási jellegű, biztosítva, hogy a kiszolgáltatott háztartások ne maradjanak le kapacitáskorlátok miatt.

Többszintű uniós védelem az energiaszegénység kockázatának kitétt háztartások számára

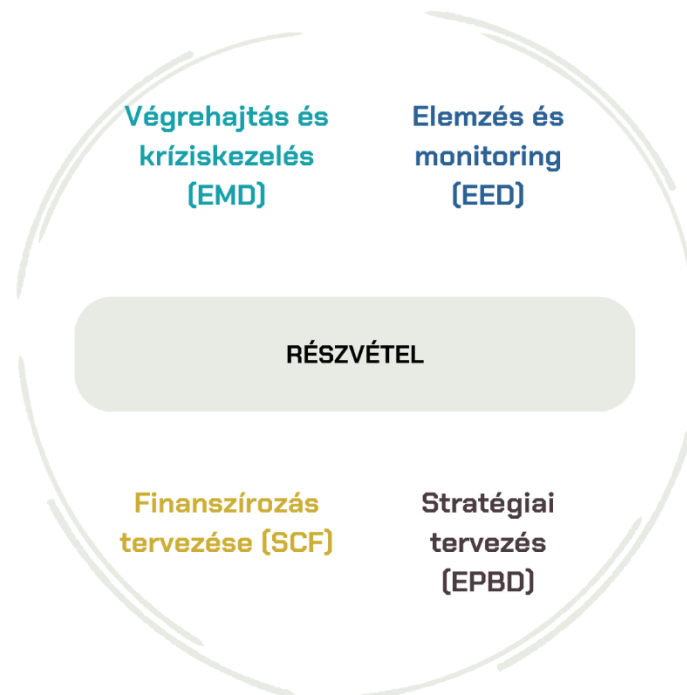
A nemzeti hatóságok számára az a kihívás, hogy ezeket a védelmi intézkedéseket ne elszigetelten, hanem összehangoltan alkalmazzák, egyértelmű útvonalakkal a lakáspolitika, a szociális szolgáltatások és az energiaszabályozók között.

[3] Részvétel

A „Fit for 55” keretben a részvétel inkább kormányzási követelményként, mintsem opcionális kiegészítőként jelenik meg. A jogszabály fokozatosan bővíti a szakpolitika kidolgozásában, végrehajtásában és nyomon követésében részt vevők körét, elismerve, hogy az energiaszegénység elleni hatékony fellépés az energia-, lakhatási- és szociális szereplők közötti koordinációtól, valamint a közvetlenül érintettek bevonásától függ.

Hogyan építi be az uniós jogalkotás a részvételt a szakpolitikai ciklusba

Az EED szakértői irányításon keresztül vezeti be a részvételt. Megköveteli a tagállamoktól, hogy támogassák egy olyan szakértői hálózat létrehozását, amelynek feladata az energiaszegénység jobb megértése, mutatók kidolgozása, a politika kialakításában való tanácsadás és a szakpolitika értékelésének támogatása. Bár az irányelv nem írja elő a konkrét érdekelt felek összetételét, ez a követelmény hivatalos belépési pontot teremt a társadalmi szereplők, a kutatók és a civil társadalom számára, hogy alakítsák az energiaszegénység meghatározását, nyomon követését és kezelését az idő múlásával.

Az EPBD beépíti a részvételt a tervezési és döntéshozatali folyamatokba. A tagállamoknak be kell vonniuk az érdekelt feleket – beleértve a kiszolgáltatott csoportok képviselőit is – a Nemzeti Épületfelújítási Tervek elkészítésébe. A részvétel itt a területi és lakásügyi irányításhoz kapcsolódik, biztosítva, hogy a felújítási stratégiák tükrözzék a valós életkörülményeket, a társadalmi kockázatokat és a helyi végrehajtási korlátokat, ahelyett, hogy kizárólag a műszaki teljesítménymutatók alapján alakulnának.

Az SCF a részvételt a finanszírozáshoz való hozzáférés feltételeként határozza meg. A tagállamoknak a Szociális Klímatervek kidolgozása során konzultálniuk kell a helyi és regionális hatóságokkal, a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel. Ennek a konzultációs kötelezettségnek a célja a célzottság, a legitimitás és a koherencia javítása, különösen azokban az esetekben, amikor az intézkedések átfedésben vannak a szociális védelmi rendszerekkel, a lakáspolitikával és a közlekedési szolgáltatásokkal.

Az EMD az intézményi együttműködésen keresztül ösztönzi a részvételt, nem pedig a formális konzultáción keresztül. Ösztönzi az energiaellátók, a szabályozó hatóságok és a szociális jóléti szervezetek közötti strukturált együttműködést a veszélyeztetett háztartások azonosítása és a korai beavatkozás érdekében. A részvétel itt operatív és szolgáltatásorientált, célja a napi piaci működés és a fogyasztóvédelem koordinációjának javítása.

Ez megeremti az alapot az ágazatközi irányítási modellekhez, amelyekben az energiaszegénység kérdését az energia-, lakásügyi és szociális hatóságok közösen kezelik, a civil társadalom és szakértők támogatásával. A nemzeti politikai döntéshozók számára a legfontosabb feladat annak biztosítása, hogy ezek a részvételi követelmények összehangoltak és intézményesítettek legyenek, és ne csak elszigetelt megfelelési gyakorlatként kezeljék őket.

[4] Finanszírozás és támogatás

A „Fit for 55” keret jelentősen megerősíti az EU képességét az energiaszegénység által érintett háztartások támogatására azáltal, hogy ötvözi a célzott finanszírozást, a célzott beruházási szabályokat és a piaci alapú megfizethetőségi intézkedéseket. A keret nem egyetlen eszközre támaszkodik, hanem a pénzügyi felelősséget több eszköz között osztja meg, amelyek mindegyike az átállás egy-egy különböző szintjével foglalkozik.

Az energiaszegénységet célzó intézkedések finanszírozását és támogatását segítő uniós eszközök

Az SCF az EU energiaátállásra adott társadalmi válaszában pénzügyi gerincét képezi. Ez az első olyan uniós szintű alap, amelyet kifejezetten az energia- és közlekedési szegénység enyhítésére hoztak létre, és amelyet az ETS2 bevételeiből finanszíroznak. A tagállamok az SCF-et mind ideiglenes jövedelemtámogatásra, mind strukturális beruházásokra, különösen épületfelújításra és tiszta fűtésre használhatják a kiszolgáltatott háztartások számára. Döntő fontosságú, hogy az Szociális Klímatervek összhangban legyenek a NEKT-ekkel és a NÉT-ekkel, így az SCF inkább koordinációs eszközként, mintsem önálló finanszírozási forrásként funkcionáljon.

Az EPBD egyértelmű társadalmi célzasi szabályokat határoz meg a felújítási finanszírozás tekintetében. A tagállamoknak a közpénzből nyújtott támogatások elosztásakor elsőbbséget kell biztosítaniuk a rászoruló háztartásoknak, az energiaszegénység által érintett embereknek és a szociális lakásoknak, és a legrosszabb teljesítményű épületek számára magasabb szintű támogatást kell biztosítaniuk. Az EPBD azáltal, hogy korlátozza a fosszilis tüzelőanyagok technológiáira fordított közfinanszírozást, és a támogatást mérhető teljesítményjavuláshoz köti, biztosítja, hogy a társadalmi beruházások hozzájáruljanak a hosszú távú megfizethetőséghez és a dekarbonizációhoz.

Az EED kiegészíti ezt a keretet azzal, hogy előírja, hogy az energiahatékonysági intézkedések – beleértve az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek vagy alternatív szakpolitikai intézkedések révén finanszírozottakat is – elsőbbséget biztosítsanak az energiaszegénység által érintett embereknek és az alacsony jövedelmű háztartásoknak. Emellett olyan támogató intézkedéseket is előírnyoz, mint az egyablakos ügyintézés és a technikai segítségnyújtás, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a pénzügyi támogatás valóban eljusson a kiszolgáltatott csoportokhoz.

Az EMD a megfizethetőség kérdését piaci és szabályozási eszközökkel, nem pedig beruházási finanszírozással kezeli. Lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kivételes körülmények között célzott árbeavatkozásokat, szociális tarifákat vagy válságintézkedéseket alkalmazzanak, miközben megőrzik a piaci torzulások elleni védelmet. Ezek a rendelkezések különösen fontosak az áringadozások időszakában, kiegészítve az SCF, az EED és az EPBD által finanszírozott strukturális beruházásokat.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a tagállamoknak el kell mozdulniuk a fragmentált rendszerektől az integrált finanszírozási útvonalak felé, ahol a beruházási támogatás, a technikai segítségnyújtás és a megfizethetőségi intézkedések egymást erősítik a politikai ciklus során.

4 Szakpolitikai ajánlások a nemzeti hatóságok számára

Az új uniós rendelkezések hatékony végrehajtása megköveteli a tagállamoktól, hogy a kormányzást, az adatokat, a finanszírozást és a védelmi intézkedéseket koherens nemzeti megközelítésben hangolják össze. Az alábbi ajánlások a nemzeti hatóságok által a keret gyakorlati működésének biztosítása érdekében megtehető leginkább megvalósítható lépésekre összpontosítanak.

[1] Koordinált nemzeti struktúrák kiépítése

Az energiaszegénység elleni küzdelem végrehajtására egyetlen nemzeti koordinációs struktúra létrehozása

Az új rendelkezések az energiahatékonyságtól, a felújításon és a fogyasztóvédelmen át a szociális támogatásig terjednek. Egy központi koordinációs mechanizmus – például egy minisztériumközi munkacsoport vagy egy kijelölt nemzeti koordinátor – biztosíthatja az összehangolást a minisztériumok (energia, szociális ügyek, lakásügy), a szabályozó hatóságok, a nemzeti ügynökségek, valamint a regionális és helyi hatóságok között.

A gyakorlatban ez a struktúra:

- biztosíthatja, hogy a nemzeti programok, finanszírozási programok és egyéb intézkedések összhangban legyenek az EED, az EPBD és az SCF rendelkezéseivel;
- biztosítja, hogy az EPBD és az EMD szerinti védelmi intézkedések összekapcsolódjanak a szociális jóléti szolgáltatásokkal;
- harmonizálja a helyi végrehajtó szervekkel, OSS-ekkel és szociális szolgálatokkal folytatott kommunikációt.

ÖSSZEHANGOLT NEMZETI KORMÁNYZÁS PÉLDÁJA: AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG FŰTÉSI SZEGÉNYSGGEL FOGLALKOZÓ BIZOTTSÁGA

Az Egyesült Királyság fűtési szegénységgel foglalkozó bizottsága egy törvény által létrehozott, független tanácsadó testület, amely decentralizált kormányzati keretek között támogatja az energiaszegénységet célzó szakpolitikát Angliában.

Tanácsot ad a kormánynak az energiaszegénység csökkentését célzó stratégiával kapcsolatban, figyelemmel kíséri a törvényben előírt célok elérését, és tényeken alapuló ajánlásokat fogalmaz meg az energiahatékonyság, a lakáspolitikai és a szociális támogatási intézkedések közötti együttműködésről. Emellett központi koordinációs pontként is működik, összekapcsolva az adatokat, a politika kidolgozását és a végrehajtás felügyeletét az egyes szektorokban.

Bár a hatásköre Angliára korlátozódik, a Bizottság jól szemlélteti, hogy egy egységes nemzeti koordinációs struktúra hogyan képes:

- stratégiai felügyeletet biztosítani a szakpolitikai területek között;
- javítani az energiahatékonyság, a lakhatás és a szociális védelem közötti koherenciát;
- a jogszabályi célokat mérhető célértékekké lefordítani; és
- erősíteni az elszámoltathatóságot az egyes programokon vagy finanszírozási ciklusokon túl.

Forrás: Egyesült Királyság kormánya – Az üzemanyag-szegénységi bizottság [hivatalos oldala](#)

A NEKT, NÉT és Szociális Klímaterv összehangolása

Ezek a tervezési ciklusok egyre inkább átfedő követelményeket tartalmaznak. A tagállamoknak minden tervben egységes mutatókat és következetes definíciókat kell alkalmazniuk az alacsony jövedelmű, kiszolgáltatott és energiaszegény háztartásokra vonatkozóan. A közös tervezési műhelyek és a közös elemző csoportok praktikus módszerek a koherencia javítására.

[2] Összehangolt, hosszú távú rendszerek kiépítése

Állandó nemzeti megfigyelőközpont, illetve szakértői hálózat létrehozása vagy megerősítése

Az EED előírja a tagállamok számára, hogy hozzanak létre szakértői hálózatot, amely tanácsot ad a fogalommeghatározásokkal, mutatókkal és nyomon követéssel kapcsolatban. Noha ez nem kötelező, az állandó megfigyelőközponttá történő fejlesztése egyértelmű hozzáadott értéket jelent. Különösen biztosítja:

- a választási ciklusokon túli folytonosságot;
- központosított, magas színvonalú adatkészletek rendelkezésre állását;
- hosszú távú elemzési kapacitást;
- egységes referenciapontot a minisztériumok, szabályozó hatóságok, szociális szolgálatok és kutatóintézetek számára, amely lehetővé teszi a tényeken alapuló döntéshozatalt.

Míg a nemzeti koordinációs struktúrák a politikák kidolgozásának és végrehajtásának intézményközi összehangolására összpontosítanak, a megfigyelőközpontok vagy szakértői hálózatok kiegészítő szerepet játszanak azáltal, hogy adatokkal, mutatókkal és hosszú távú elemzési kapacitással szolgálnak ezeknek a döntéseknek az alátámasztásához. Együttesen alkotják a hatékony energiaszegénység elleni politika irányításának és bizonyítékainak gerincét.

**NEMZETI MEGFIGYELŐKÖZPONT (OBSZERVATÓRIUM) PÉLDÁJA:
A FRANCIA NEMZETI ENERGIASZEGÉNYSG MEGFIGYELŐKÖZPONT (ONPE)**

A Francia Nemzeti Energiaszegénység Megfigyelőközpont (ONPE) egy állandó nemzeti szervezet, amelyet 2011-ben hoztak létre nemzeti törvény alapján a franciaországi energiaszegénység figyelemmel kísérése és elemzése céljából. Az ADEME ad otthont és elnököl a szervezetnek, amelynek finanszírozását egy állami és magánszféri partnerekből álló konzorcium biztosítja, amelynek tagjai között minisztériumok, állami ügynökségek és energetikai vállalatok is szerepelnek.

Az ONPE több érdekelt felet összefogó platformként működik, amely összehozza a nemzeti hatóságokat, kutatókat, tudósokat, energiaellátókat, társadalmi szervezeteket és statisztikai szervezeteket. Országszerte több forrásból gyűjt, harmonizál és elemzi az adatokat, beleértve a nemzeti statisztikákat, az adminisztratív adatkészleteket és az ágazati szereplőket, kidolgozza az energiaszegénység mutatóit és nyomon követi az időbeli trendeket.

Megbízható bizonyítékokkal alátámasztva az ONPE támogatja a szakpolitika kidolgozását, célzását és értékelését, segítve a hatóságokat abban, hogy megértsék, kikre, hol és miért van hatással, és lehetővé téve a szakpolitika folyamatos felülvizsgálatát és kiigazítását.

Forrás: ONPE [weboldal](#)

Ki kell alakítani a szociális, építési és energiai indikátorokat összekapcsoló, összehangolható adatkészleteket

Az új rendelkezések végrehajtása a háztartások pontos azonosításától és prioritásainak meghatározásától függ. A tagállamoknak lehetővé kell tenniük a felelősségteljes adatmegosztást – például az ingatlannyilvántartás, az energiaszolgáltatók, a szociális jóléti adatbázisok és a jövedelemtámogatási rendszerek között – egyértelmű irányítási és adatvédelmi biztosítékok mellett. Ez lehetővé teszi a korai beavatkozást, mielőtt a hátralékok vagy a szolgáltatás kikapcsolásának kockázata megvalósulna.

(3) A támogatás hatékony célzása és az hozzáférés egyszerűsítése

A Szociális Klímaalap összehangolása a meglévő felújítási és hatékonysági programokkal

A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a SCF beruházásai kiegészítsék, és ne duplikálják az EPBD és az EED keretében hozott intézkedéseket. Ez azt jelenti, hogy a SCF-et stratégiaileg kell felhasználni a következőkre:

- a meglévő programok hiányosságainak pótlása [pl. vissza nem térítendő támogatások alacsony jövedelmű háztartások számára];
- a támogató intézkedések finanszírozása [pl. OSS-ek és megbízható helyi közvetítők];
- a legrosszabb teljesítményű épületek célzott támogatása a NÉT prioritásaival összhangban.

Egyszerűsíteni kell az alacsony jövedelmű háztartások hozzáférését és biztosítani kell a helyi szolgáltatásnyújtás folytonosságát

A bonyolult pályázati eljárások továbbra is jelentős akadályt jelentenek az alacsony jövedelmű háztartások számára. A tagállamoknak egyszerűsíteniük kell a jogosultság ellenőrzését, lehetővé kell tenniük a szociális szolgáltatásokon vagy OSS-eken keresztül benyújtott pályázatokat, és ahol lehetséges, csökkenteniük kell a dokumentációs követelményeket.

SZOCIÁLIS SZEREPLŐK ÁLTAL NYÚJTOTT ENERGIATANÁCSADÁS ÉS EGYSZERŰSÍTETT HOZZÁFÉRÉS A TÁMOGATÁSOKHOZ: PÉLDÁK NÉMETORSZÁGBÓL ÉS AUSZTRIÁBÓL

Németországban a Stromspar-Check program személyre szabott energiatakarékosági tanácsadást nyújt alacsony jövedelmű háztartásoknak, amelynek keretében képzett tanácsadók látogatnak el a háztartásokba, együttműködve az önkormányzatokkal és szövetségi intézményekkel. A program viselkedési tanácsokkal, kisléptékű hatékonysági intézkedésekkel és a közpénzből finanszírozott támogatási programokhoz való hozzáférés megkönnyítésével segíti a háztartásokat az energiaszámlák csökkentésében. A jogosultság ellenőrzését és a pályázati eljárásokat gyakran a szociális szolgálatok végzik, ami jelentősen csökkenti a kiszolgáltatott háztartások adminisztratív terheit.

Ausztria hasonló működésű modelleket alkalmaz, nevezetesen a Caritas Austria és a regionális energia-tanácsadó szolgálatok révén. Ezek a programok a szociális jóléti szolgálatokkal szorosan együttműködő, megbízható közvetítők által személyre szabott tanácsadást nyújtanak, segítve a háztartásokat a hatékonysági intézkedések, a felújítási folyamatok és a rendelkezésre álló pénzügyi támogatások terén.

Forrás: Stromspar-Check [weboldal](#)

Az egyablakos ügyintézési pontok (OSS-ek) és a helyi közvetítők többéves megbízatásának támogatása

A rövid távú vagy projektalapú OSS-finanszírozás fragmentációt eredményez és aláássa a bizalmat. A többéves megbízások [pl. 3–5 év] biztosítása lehetővé teszi az OSS-ek és a helyi közvetítők számára, hogy:

- stabil belépési pontként működjenek a háztartások számára több finanszírozási programban;
- képzett személyzetet és speciális szakértelmet biztosítanak a kiszolgáltatott csoportok jobb támogatásához;
- folyamatosan és a teljes felújítási vagy hatékonyságnövelési folyamat során támogassák a háztartásokat, ahelyett, hogy csak elszigetelt beavatkozásokat hajtanának végre.

Kiegészítő pénzügyi eszközök és alternatív pénzügyi instrumentumok ösztönzése

Ösztönözni kell a kiegészítő és alternatív pénzügyi eszközöket és (például adókedvezményt nyújtó programokat, számlán történő visszafizetési mechanizmusokat vagy forgóalapokat). A tagállamoknak megfelelő biztosítékokat – többek között állami garanciákat, vagy támogatásokat – kell biztosítaniuk annak érdekében, hogy ezek az eszközök továbbra is hozzáférhetőek legyenek az alacsony jövedelmű, kiszolgáltatott és energiaszegény háztartások számára.

Az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek (EKR) alkalmazása esetén a tagállamoknak el kell ismerniük, hogy a közüzemi szolgáltatások nyújtásának közvetlen ellenőrzése korlátozott. Ezért különösen fontos, hogy a tagállamok biztosítékokat vezessenek be, például állami garanciák vagy támogatások formájában, annak érdekében, hogy az alacsony jövedelmű, kiszolgáltatott és energiaszegény háztartások is részesülhessenek ezekből a rendszerekből.

**ENERGIAHATÉKONYSÁGI TÁMOGATÁSI PROGRAM PÉLDÁJA:
LENGYELORSZÁG TISZTA LEVEGŐ PROGRAMJA (2024-BEN FELÜLVIZSGÁLVA)**

Lengyelország Tiszta Levegő Programja, különösen annak 2024 márciusában bevezetett felülvizsgált változata, a fűtési és levegőtisztasági politika területén az energiaszegénységben érintett háztartások célzott támogatásának egy erős példája. A program a jövedelemalapú jogosultsági küszöbértékeket ötvözi a fűtési rendszerek teljesítményével, elismerve a hatékony fűtés, a magas energiaköltségek és a rossz életkörülmények közötti összefüggést.

A program előfinanszírozást kínál alacsony jövedelmű háztartások számára, és a legkiszolgáltatottabb kedvezményezettek számára a támogatható költségeknek akár 100%-át is fedezi: elsősorban a rossz hatékonyságú és magas kibocsátású fűtési rendszerek cseréjét és a kapcsolódó hőszigetelési fejlesztéseket támogatja, például a fűtőcsövek szigetelését, az ablakok és ajtók cseréjét, valamint az épületburok (homlokzat, tető) hőszigetelését.

A felülvizsgált program egyik kulcsinnovációja az önkormányzati üzemeltetők kinevezése, amelyet a nemzeti környezetvédelmi alap (NFOŚiGW) finanszíroz és szállítási szakaszonként nyújt költségtérítést. Az üzemeltetők az első kapcsolatfelvételtől a projekt befejezéséig gyakorlati támogatást nyújtanak, és lépésről lépésre végigvezetik a kedvezményezetteket a pályázati és végrehajtási folyamaton.

Forrás: A tisztább levegő program hivatalos útmutatója a települési szolgáltatók számára, [lengyel nyelven](#)

(4) Gondoskodni kell arról, hogy a háztartások az átállás során védelmet élvezzenek

Az EPBD szociális biztosítékainak érvényesítése

A tagállamoknak egyértelmű működési iránymutatásokat kell kidolgozniuk a következőkre vonatkozóan:

- bérletidj-plafonok és a lakhatási költségek változatlan szinten tartása a felújítást követően;
- a felújítás miatti kilakoltatások elleni szabályok és azok ellenőrzése;
- a kiszolgáltatott bérlőket befogadó bérbeadók támogatása.

Az EMD kikapcsolási szabályainak végrehajtása korai beavatkozási protokollokkal

A tagállamoknak egységes nemzeti eljárásokat kell kialakítaniuk, amelyek előírják, hogy a szolgáltatók és a szociális ellátórendszer szereplői még a hátralékok felhalmozódása előtt beavatkozzanak, többek között az alábbiak révén:

- kötelező kapcsolatfelvételi kísérletek;
- az ügyfelek szociális szolgáltatásokhoz való irányítása;
- részletfizetési lehetőségek és krízisalapok biztosítása.

Ez biztosítja, hogy a szolgáltatás szüneteltetése vagy kikapcsolása csak végső esetben kerüljön alkalmazásra.

KORAI BEAVATKOZÁS ÉS PREVENTÍV FOGYASZTÓVÉDELEM PÉLDÁJA: PORTUGÁLIA ESPAÇO ENERGIA HÁLÓZATA

Az Espaço Energia egy országos hálózat, amely helyi energiaügyi tanácsadó központokból áll, és amelyet a portugál kormány hozott létre az energiaátmenet miatt energiaszegénységgel küzdő háztartások támogatására. A hálózatot országos szinten koordinálják, és helyi szinten önkormányzatokkal, fogyasztói szervezetekkel és civil társadalmi szereplőkkel kötött partnerségek révén működtetik. A központok állami finanszírozásúak és a meglévő helyi támogatási struktúrákba ágyazottak, így biztosítva a rászoruló háztartások számára a hozzáférhetőséget.

Az Espaço Energia központok ingyenes, személyes támogatást nyújtanak az energiaszámlák, tarifák és adósságkezelés terén; hozzáférést biztosítanak a szociális energiatarifákhoz és a fogyasztóvédelmi intézkedésekhez; valamint tanácsadást nyújtanak az energiahatékonyság javításával és a rendelkezésre álló állami támogatási programokkal kapcsolatban. Elsődleges kapcsolattartóként a központok az energetikai tanácsadást szociális támogatással és szükség esetén a megfelelő hatóságokhoz való továbbirányítással kombinálják.

Forrás: Espaço Energia Network [weboldal](#)

5 Következtetés

A Fit for 55 reformok az energiaszegénység kezelésére eddig a legerősebb uniós keretet hozták létre. Először fordult elő, hogy a célkitűzésekre, a védelemre, a részvételre és a finanszírozásra vonatkozó kötelezettségek több jogszabályba is beépültek, így a tagállamok koherens eszközkészlettel rendelkeznek a kiszolgáltató háztartások azonosításához, piaci védelméhez, valamint a felújítások és a hatékonyság javításának támogatásához.

A központi kihívás most a végrehajtás. Az új rendelkezések hatékonysága nem további jogszabályoktól függ, hanem attól, hogy a nemzeti hatóságok mennyire tudják összehangolni a kormányzati struktúrákat, az adatrendszereket, a finanszírozási forrásokat és a védelmi intézkedéseket. A széttagolt felelőségek, az adatkészletek korlátozott összekapcsoltsága és a rövid távú programciklusok továbbra is olyan fő akadályok, amelyek még a jól megtervezett, EU-szintű kötelezettségek hatását is gyengíthetik.

Ebben az összefüggésben a nemzeti megfigyelőközpontok vagy szakértői hálózatok válnak a hatékony végrehajtás gerincévé. Állandó struktúrát kínálnak a mutatók meghatározásához és frissítéséhez, az adatok elemzéséhez, az intézkedések kidolgozásához, az előrehaladás nyomon követéséhez, valamint a minisztériumok, a szabályozó hatóságok, a szociális szolgáltatások és a helyi szereplők közötti koordináció támogatásához. Ezen szervek megerősítése – akár hivatalos megfigyelőközpontok, akár az EED-ben előirányzott kibővített szakértői hálózat formájában – elengedhetetlen lesz a folytonosság biztosításához, az elemzési kapacitás kiépítéséhez és az elszámoltathatóság javításához.

Az új uniós rendelkezések összehangolt és stratégiai alkalmazásával a tagállamok túlléphetnek az energiaszegénység mint maradék társadalmi kérdés kezelésén, és helyette beépíthetik azt energia-, lakás- és szociálpolitikai tervezésük középpontjába.

A koherens nemzeti megközelítés, amelyet stabil intézmények és tényeken alapuló döntéshozatal támogat, elengedhetetlen lesz ahhoz, hogy a tiszta energiára való átállás gyors és méltányos legyen.

Melléklet: Az energiaszegénységre vonatkozó legfontosabb uniós rendelkezések áttekintése

Ez a melléklet részletes elemzést tartalmaz a „Fit for 55” jogalkotási csomagban szereplő, az energiaszegénység szempontjából legfontosabb rendelkezésekről. Referenciaként szolgál azoknak a nemzeti hatóságoknak, végrehajtóknak és elemzőknek, akiknek áttekintésre van szükségük a legújabb uniós irányelvekből és rendeletekből fakadó jogi kötelezettségekről.

Energiahatékonysági Irányelv (EU/2023/1791 irányelv)

Az energiahatékonysági irányelv (EED) átdolgozott változata egyértelműbb, kifejezettebb kötelezettségeket állapít meg a tagállamok számára az energiahatékonysági szakpolitikáik részeként az energiaszegénység kezelésére vonatkozóan.⁴ Míg a korábbi uniós jogszabályok – különösen az irányítási rendelet – már előírták a tagállamok számára az energiaszegénység értékelését és jelentését, az EED átdolgozott változata megerősíti a keretet azáltal, hogy az energiahatékonysági intézkedéseket összekapcsolja az energiaszegénység által érintett emberek és a kiszolgáltatott fogyasztók igényeivel. Az energiahatékonyságot nemcsak a dekarbonizáció, hanem a társadalmi méltányosság eszközeként is újradefiniálja, és előírja a tagállamoknak, hogy gondoskodjanak arról, hogy a hatékonysági intézkedések hatékonyan elérjék a leginkább rászoruló háztartásokat.⁵

Prioritások és társadalmi célzottság

Az EED bevezeti az energiaszegénység narratív definícióját, amely szerint az „a háztartásoknak az alapvető energiaszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek hiánya, ahol ezek a szolgáltatások alapvető és megfelelő életszínvonalat és egészségügyi állapotot biztosítanak, ideértve a megfelelő fűtést, meleg vizet, hűtést, világítást és a készülékek működtetéséhez szükséges energiát, a vonatkozó nemzeti kontextusban, a meglévő nemzeti szociálpolitika és más vonatkozó nemzeti politikák keretében, amelyet több tényező együttes hatása okoz, ideértve legalább a megfizethetlenséget, a rendelkezésre álló jövedelem elégtelenségét, a magas energiaköltségeket és a lakások rossz energiahatékonyságát”.⁶ Ez a meghatározás irányadó az irányelv rendelkezései szempontjából, de nem helyettesíti a tagállamok felelősségét saját operatív meghatározások kidolgozásában.

Az irányelv kimondja, hogy a tagállamoknak az energiahatékonyság javítását célzó intézkedéseket és a kapcsolódó fogyasztói tájékoztatási vagy védelmi intézkedéseket

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról [[átdolgozás](#)].

⁵ EED 8., 21–24. cikk

⁶ EED 2. cikk [52] bekezdés

elsősorban az energiaszegénység által érintett személyek, a kiszolgáltatott fogyasztók, az alacsony jövedelmű háztartásokban élők és adott esetben a szociális lakásokban élők számára kell végrehajtaniuk.⁷ Ez a követelmény mind az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerekre⁸, mind az alternatív szakpolitikai intézkedésekre vonatkozik, megerősítve a társadalmi célzottságra vonatkozó kötelezettségeket a korábbi EED-hez képest, amely előírta a tagállamoknak, hogy számszerűsítsék az érintett háztartások számát, és adott esetben indikatív célokat tűzzenek ki nemzeti energia- és klímaterveikben (NEKT-k).⁹ Az átdolgozott EED tovább épít erre a keretre azzal, hogy előírja a tagállamoknak, hogy integrált jelentéstételi ciklusaik részeként jelentsék, hogy energiahatékonysági intézkedéseik hogyan járulnak hozzá az energiaszegénység csökkentéséhez. Az Európai Bizottság nemrégiben iránymutatást tett közzé, amelyben értelmezi az átdolgozott EED fogyasztókkal kapcsolatos rendelkezéseit, többek között a 21–24. cikket. Az iránymutatás arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a prioritások meghatározásakor vegyék figyelembe a jövőbe mutató beruházási intézkedéseket, és az elosztási hatások enyhítése érdekében koherensen használják fel az uniós és nemzeti finanszírozási forrásokat (például az SCF-et, az ERFA-t és az RRF-et).¹⁰

A fogyasztók jogainak erősítése és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az EED megerősíti a fogyasztói jogokat azzal, hogy előírja a tagállamoknak, hogy biztosítsák a hozzáférhető, átlátható és érthető számlázási információkat, szerződési feltételeket és panaszkezelési eljárásokat.¹¹

Azt is kimondja, hogy a tagállamoknak egyablakos ügyintézési pontokat (OSS) vagy hasonló mechanizmusokat kell létrehozniuk, amelyek technikai, adminisztratív és pénzügyi tanácsadást nyújtanak a hatékonyság javítása érdekében, külön szolgáltatásokkal az energiaszegénység által érintett emberek, a kiszolgáltatott fogyasztók és az alacsony jövedelmű háztartások számára.¹²

A gyakorlatban az OSS-ek egyetlen kapcsolattartó pontként működnek, segítve a háztartásokat a pénzügyi támogatások igénybevételében, a technikai tanácsadáshoz és energiaauditokhoz való hozzáférésben, valamint az információk hozzáférhető formátumban történő megszerzésében.

Irányítás és koordináció

Az EED kimondja, hogy a tagállamok támogatják egy szakértői hálózat létrehozását vagy kijelölését, amelynek feladata az adatok gyűjtése, a mutatók kidolgozása és az

⁷ EED 24. cikk (2) bekezdés; lásd még a 8. cikk (3) bekezdést

⁸ EED 8. és 9. cikk

⁹ A 2018/1999/EU irányítási rendelet 3., 17. és 24. cikke

¹⁰ Európai Bizottság (2024). [Útmutató az energiahatékonysági irányelv \(2023/1791/EU irányelv\) fogyasztókkal kapcsolatos rendelkezéseiről \(20–24. cikk\)](#)

¹¹ EED 21. és 22. cikk

¹² EED 22. cikk (3)–(6) bekezdés

energiaszegénység jobb megértésének elősegítése.¹³ Ez a szakértői hálózat tanácsot adhat a mutatók meghatározásában, az adatmegosztási protokollok kidolgozásában és az energia-, lakásügyi és szociális hatóságok közötti koordináció javításában.¹⁴

A tagállamokat arra is ösztönzik, hogy nyújtsanak technikai segítséget a civil társadalmi szervezeteknek és a helyi közvetítőknek a kiszolgáltatott csoportok energiahatékonysági tevékenységekben való részvételének előmozdítása érdekében.¹⁵

Az Épületenergetikai Irányelv (EU/2024/1275 irányelv)

Az Épületenergetikai Irányelv (EPBD) átdolgozott változata megerősíti az EU felújítási programja és a társadalmi befogadás közötti kapcsolatot.¹⁶ Az irányelv előírja a tagállamoknak, hogy a felújítási politikába integrálják a megfizethetőséget, a fogyasztóvédelmet és a kiszolgáltatott csoportok igényeit, biztosítva, hogy az épületállomány javítása mind a dekarbonizációt, mind a társadalmi jólétet támogassa.

A rászoruló csoportok prioritása a felújítási támogatásban

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az épületfelújításra vonatkozó pénzügyi ösztönzők elsősorban a kiszolgáltatott háztartásokat, az energiaszegénységtől érintett embereket és a szociális lakásokban élőket célozzák meg.¹⁷

A tagállamok ösztönzik a mély és szakaszos felújításokat azáltal, hogy a legrosszabbul teljesítő épületek számára magasabb mértékű pénzügyi, adminisztratív és technikai támogatást nyújtanak.¹⁸ Az irányelv kiemeli annak fontosságát, hogy a legrosszabb teljesítményű épületeket részesítsék előnyben, mivel ezek általában a legnagyobb energiamegtakarítási potenciállal és a legjobb életkörülmény-javítással járnak.

Az állami pénzügyi támogatásnak mérhető energiahatékonysági javulásokhoz kell kapcsolódnia, és összhangban kell lennie a nemzeti energia- és éghajlat-politikai célokkal, elkerülve a fosszilis tüzelőanyagokhoz való kötöttséget. 2025. január 1-jétől a tagállamok nem nyújthatnak állami támogatást önálló fosszilis tüzelőanyaggal működő kazánok telepítéséhez.¹⁹

Védelem a bérleti díj emelése és a kilakoltatás ellen

Az EPBD szociális biztosítékokat vezet be annak érdekében, hogy a háztartások ne kerüljenek nehéz helyzetbe a felújítások következtében. A tagállamoknak kezelniük kell a felújítás után aránytalan bérleti díj emelések miatt kiszolgáltatott háztartások

¹³ EED 24. cikk (4) bekezdés

¹⁴ EED 24. cikk (4) bekezdés a)–d) pont

¹⁵ EED 24. cikk (3) bekezdés

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1275 irányelve [\[átdolgozott változat\]](#) az épületek energiahatékonyságáról.

¹⁷ EPBD 17. cikk (18) bekezdés

¹⁸ EPBD 17. cikk (16) bekezdés

¹⁹ EPBD 17. cikk (14)–(15) bekezdés

kilakoltatását, és biztosítaniuk kell, hogy a pénzügyi programok mind a bérbeadók, mind a bérlők számára előnyösek legyenek.²⁰

A tagállamok kiegészíthetik ezeket a védelmi intézkedéseket olyan intézkedésekkel, mint a bérleti díj támogatása vagy a bérleti díj emelésének korlátozása, és ösztönözhetik az előzetes költségeket csökkentő pénzügyi mechanizmusokat, mint például az energiaszámlába beépített, azon keresztül történő finanszírozás, a „fizess, amennyit megtakarítasz” programok vagy az energiahatékonysági szerződések.

Ezek a rendelkezések elősegítik a lakhatási költségek megfizethetőségének elvét, ami azt jelenti, hogy az energiahatékonysági felújítások eredményeként a teljes lakhatási költségek – bérleti díj és energiaszámlák – nem emelkedhetnek.

Egyablakos ügyintézés és technikai segítségnyújtás

A tagállamok biztosítják az egyablakos ügyintézési pontok (OSS) rendelkezésre állását az épületfelújítások támogatására. Ezek inkluzív technikai segítségnyújtást nyújtanak a háztulajdonosoknak, bérlőknek, kkv-knak és pénzügyi közvetítőknek.²¹

Az elérhetőség biztosítása érdekében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az OSS-ek földrajzilag elérhetőek legyenek, legalább egy OSS 80 000 lakosra, régióként vagy 90 perces utazási távolságon belül.²²

A tagállamok kijelölhetnek vagy bővíthetnek az EED [22. cikk] alapján létrehozott meglévő OSS-eket, hogy azok teljesítsék ezeket az EPBD-funkciókat, támogatva az energiahatékonysági és épületfelújítási politikák közötti koordinációt.

Adat- és tervezési követelmények

A nemzeti épületfelújítási terveknek (NÉT-k)²³ tartalmazniuk kell az energiaszegénység leküzdésére, a kiszolgáltatott háztartások szükségleteinek kielégítésére és a legrosszabb teljesítményű épületek állapotának javítására irányuló stratégiákat.²⁴

A tagállamok a nemzeti épületfelújítási terv tervezetéről nyilvános konzultációt folytatnak le, mielőtt azt benyújtanák a Bizottságnak, bevonva ebbe különösen a helyi és regionális hatóságokat, a szociális és gazdasági partnereket, a civil társadalmi szervezeteket és a rászoruló háztartásokkal foglalkozó szerveket.

²⁰ EPBD 17. cikk [17]–[19] bekezdés

²¹ EPBD 18. cikk [1] bekezdés

²² 18. cikk [1] bekezdés a)–e) pont

²³ Az átdolgozott irányelv értelmében a nemzeti épületfelújítási tervek (NÉT-k) válnak a tagállamok felújítási politikájának összehangolásának fő stratégiai eszközévé. Ezek a tervek felváltják a korábbi hosszú távú felújítási stratégiákat, és meghatározzák a 2050-ig elérendő nulla kibocsátású épületállomány eléréséhez vezető nemzeti útitervet.

²⁴ EPBD 3. cikk [1] bekezdés c) pont; II. melléklet

A tagállamok a végleges nemzeti épületfelújítási tervhez csatolják a nyilvános konzultáció eredményeinek összefoglalóját.

A társadalmi szempontok beépítése a felújítási tervekbe erősíti az építési politika, az energiahatékonyság és a szociális védelem közötti kapcsolatot, biztosítva, hogy a felújítási stratégiák hozzájáruljanak a szélesebb körű befogadás és a megfizethetőség céljainak eléréséhez.

Szociális Klímaalap [EU/2023/955 rendelet]

A Szociális Klímaalap (SCF) az EU első olyan célzott eszköze, amely az épületek és a közlekedés ágazatában a szén-dioxid-árazás társadalmi hatásait hivatott kezelni. Összekapcsolja az új uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS2) bevezetését egy állandó társadalmi kompenzációs és strukturális beruházási mechanizmussal, biztosítva, hogy az ETS2 bevételeinek egy része a kiszolgáltatott háztartások, a kiszolgáltatott mikrovállalkozások és a kiszolgáltatott közlekedési felhasználók számára hozott intézkedések finanszírozására fordítódjon.²⁵

Célok és hatály

Az SCF általános célja, hogy hozzájáruljon a klímasemlegesség felé történő társadalmilag méltányos átálláshoz azáltal, hogy támogatja azokat, akiket leginkább érint az épületek és a közúti közlekedés bevonása az ETS-be.²⁶

Konkrét céljai a következők:

- ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatás nyújtása a kiszolgáltatott háztartások és közlekedési felhasználók számára a rövid távú árhatások enyhítése érdekében; és
- a fosszilis tüzelőanyagok felhasználását csökkentő strukturális intézkedések és beruházások finanszírozása, például épületek felújítása, fűtés és hűtés, valamint a nulla és alacsony kibocsátású mobilitáshoz való hozzáférés.²⁷

Azáltal, hogy ezeket a társadalmi intézkedéseket beépíti az ETS architektúrájába, az SCF célja annak biztosítása, hogy az éghajlatváltozásból származó bevételek támogassák a befogadást és az ellenálló képességet.

Szociális éghajlatvédelmi tervek és a politikák koherenciája

Minden tagállamnak Szociális Klímatervet (SCP) kell készítenie, amelyben meghatározza a szén-dioxid-árazásnak a kiszolgáltatott háztartásokra, a

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/955 rendelete (2023. május 10.) a [Szociális Klímaalap](#) létrehozásáról [és az \(EU\) 2021/1060 rendelet módosításáról](#).

²⁶ SCF 3. cikk (1) bekezdés

²⁷ SCF 3. cikk (2) bekezdés

kiszolgáltatók mikrovállalkozásokra és a kiszolgáltatók közlekedési felhasználókra gyakorolt hatásainak kezelésére irányuló intézkedéseket és beruházásokat.²⁸

Az SCP-nek:

- összhangban kell állnia a frissített NEKT-ekkel és a vonatkozó nemzeti stratégiákkal, például az épületfelújítási tervekkel és az energiahatékonysági programokkal;
- meg kell határozni a célcsoportokat, a finanszírozási prioritásokat és a várt eredményeket; és
- a helyi és regionális hatóságokkal, a gazdasági és szociális partnerek képviselőivel, a releváns civil társadalmi szervezetekkel, ifjúsági szervezetekkel és más érdekelt felekkel folytatott, az [EU] 2018/1999 rendelet 10. cikkével és a nemzeti jogi keretekkel összhangban lefolytatott konzultációs folyamatot követően be kell nyújtani a Bizottsághoz.²⁹

A tagállamoknak bele kell foglalni az SCP-be a konzultációs folyamat összefoglalását és azt, hogy az érdekelt felek véleménye hogyan tükröződik a tervben. A Bizottság értékeli, hogy a tervet az érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően dolgozták-e ki, és jó konzultációs gyakorlatok példáinak bemutatásával támogathatja a tagállamokat.³⁰

Finanszírozás és elosztás

Az SCF-et az ETS2 bevételeiből finanszírozzák. 2026–2032 között legfeljebb 65 milliárd euró áll rendelkezésre, amely összeg körülbelül 86,7 milliárd euróra emelkedik, ha az ETS2 2027-ben elindul.³¹

Amint azt a Bizottság 2024 októberében tisztázta, a tagállamok 2026-ban előfinanszírozásként igényelhetik nemzeti SCF-allokációjuk legfeljebb 13%-át, ami lehetővé teszi a Szociális Klímaterv intézkedéseinek korai bevezetését az ETS2 bevételei előtt, és biztosítja a stabil átmenetet az új szén-dioxid-árazási rendszerbe.³²

A nemzeti allokációkat olyan mutatók alapján számítják ki, mint a jövedelmi szint, az energiaszegénység és a közlekedési szegénység aránya, valamint a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség.³³ A tagállamok legalább 25%-os nemzeti társfinanszírozást biztosítanak, garantálva a végrehajtásért való közös felelősséget.³⁴

A támogatható kiadások a következők:

²⁸ SCF 4. cikk

²⁹ SCF 4. cikk [2] bekezdés, 5. cikk és 6. cikk [3] bekezdés

³⁰ SCF V. melléklet

³¹ SCF [18] preambulumbekkezdés; 10. cikk

³² Európai Bizottság [2024]. [„Az európai épületek és közúti közlekedés új szén-dioxid-piacának stabil indulásának biztosítása.”](#) 2024. október 21.

³³ SCF II. melléklet

³⁴ SCF 11. cikk [1] bekezdés

- a rászoruló háztartások lakásainak és a szociális lakásoknak a felújítása;
- a fűtés és hűtés dekarbonizálása, beleértve a megújuló energiaforrások integrálását;
- fenntartható és megfizethető közlekedéshez való hozzáférés;
- ideiglenes közvetlen jövedelemtámogatás (a terv költségeinek 37,5 %-áig); és
- technikai segítségnyújtás és kapacitásépítés (legfeljebb 2,5 %).³⁵

Irányítás és nyomon követés

A tagállamok két évente jelentést készítenek az SCP végrehajtásáról.³⁶

A nyomon követés közös mutatókon alapul, amelyek az energia- és közlekedési szegénység eredményeit mérik, beleértve a támogatást kapó vagy felújításokból részesülő rászoruló háztartások számát.³⁷ A Bizottság felülvizsgálja a tagállamok előrehaladását, módosításokat kérhet, és tartósan gyenge teljesítmény esetén 2030 után újraeloszthatja a forrásokat.³⁸

Az alap végrehajtását strukturált társadalmi klímadialógus kíséri az Európai Parlament és a Bizottság között, ami növeli az átláthatóságot és az érdekelt felek bevonását.³⁹

A villamosenergia-piac kialakítása (EU/2024/1711 irányelv)

Az EU villamosenergia piacának kialakítására irányuló reform jelentős változásokat vezet be a belső villamosenergia-piacon a megfizethetőség, a fogyasztóvédelem és a válságkezelési mechanizmusok erősítése érdekében. A villamosenergia-irányelv [2019/944] és a villamosenergia-rendelet [2019/943] – az [EU] 2024/1711 irányelvben, illetve az [EU] 2024/1747 rendeletben elfogadott – módosításai révén az új keret megerősíti a kiszolgáltatott és az energiaszegénységtől érintett fogyasztók védelmét, egyértelművé teszi a közbeavatkozás feltételeit, és elősegíti az energia megosztásában való inkluzívabb részvételt.⁴⁰

Fogyasztóvédelem és alapellátás garantálása

A tagállamok biztosítják, hogy minden végfelhasználó, beleértve a kiszolgáltatott helyzetű és az energiaszegénység által érintett fogyasztókat is, átlátható, összehasonlítható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett hozzáférjen az alapvető villamosenergia-ellátáshoz.

Az új 27a. cikk meghatározza a végső szolgáltatóra vonatkozó szabályokat, amelyek szerint a tagállamoknak garantálniuk kell az ellátás folytonosságát, ha egy szolgáltató

³⁵ SCF 8. és 9. cikk; I. melléklet

³⁶ SCF 24. cikk

³⁷ SCF IV. melléklet

³⁸ SCF 22–24. cikk

³⁹ SCF 26. cikk

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács [EU] 2024/1711 irányelve [2024. június 13.] [az \[EU\] 2018/2001 irányelv és az \[EU\] 2019/944 irányelv módosításáról az Unió villamosenergia-piacának kialakításának javítása tekintetében](#), [HL L 2024/1711](#), 2024. július 16.

kilép a piacról, vagy ha egy háztartás átmeneti fizetési nehézségekkel szembesül.⁴¹ Ezek a rendelkezések megerősítik az egyetemes szolgáltatási keretet, biztosítva a veszélyeztetett háztartások számára a villamos energia zavartalan hozzáférését.

A kikapcsolás tilalma és az adósságmegelőzési intézkedések

A 28. cikk a) pontja kimondja, hogy a tagállamok biztosítják, hogy a kiszolgáltatott és az energiaszegénység által érintett fogyasztókat megvédjék a szolgáltatás kikapcsolásától, különösen szélsőséges időjárási események vagy más vészhelyzetek esetén.⁴² A tagállamok emellett korai beavatkozási mechanizmusokat hoznak létre, például adósságkezelési szolgáltatásokat, fizetési terveket és a szolgáltatók és a szociális szolgálatok közötti együttműködést, hogy a szolgáltatás kikapcsolása előtt megoldják a fizetési nehézségeket.

Ezek a kötelezettségek megerősítik a rövid távú válságkezelésről a megelőző fogyasztóvédelemre való áttérést.

Állami beavatkozás és válságkezelés

Az irányelv tisztázza azokat a körülményeket, amelyek mellett a tagállamok beavatkozhatnak a kiskereskedelmi árakba a fogyasztók védelme érdekében villamosenergia-árválság idején.⁴³ Ideiglenes szabályozott tarifák, célzott támogatások vagy azzal egyenértékű mechanizmusok vezethetők be a háztartások és a kkv-k számára, feltéve, hogy ezek a beavatkozások arányosak, átláthatók és időben korlátozottak.

Az új 66a. cikk tovább pontosítja a villamosenergia-árválság meghatározásának kritériumait, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy ideiglenes sürgősségi intézkedéseket hozzanak, miközben fenntartják a piac működését és a hosszú távú beruházási jelzéseket.

Energia megosztás és az ügyfelek aktív részvétele

A felülvizsgált irányelv kifejezetten elismeri a végfelhasználók – beleértve a kiszolgáltatott helyzetű és az energiaszegénységtől érintett fogyasztók – jogát az energiamegosztási rendszerekben, például a kollektív sajátfogyasztásban vagy a megújulóenergia-közösségekben való részvételre.⁴⁴ A tagállamok kötelesek eltávolítani az indokolatlan akadályokat, és biztosítani, hogy ezek a fogyasztók méltányos és egyenlő feltételekkel részesülhessenek ezekből a rendszerekből.

A közhatóságok tulajdonában lévő energiamegosztási rendszerek esetében a 15a. cikk (8) bekezdése előírja a tagállamoknak, hogy biztosítsák, hogy a megosztott villamos energia hozzáférhető legyen a kiszolgáltatott vagy energiaszegény fogyasztók vagy

⁴¹ A 2019/944 irányelv 27a. cikke és 28. cikke, a 2024/1711 irányelvvél módosítva

⁴² Új 28a. cikk és 29. cikk

⁴³ EMD 5. és 66a. cikk

⁴⁴ EMD 15a. cikk

polgárok számára. A tagállamok továbbá „minden tőlük telhetőt megtesznek” annak előmozdítása érdekében, hogy átlagosan legalább 10%-a a megosztott energiának ezeknek a csoportoknak kedvezzen. Ez a rendelkezés konkrét társadalmi befogadási referenciaértéket vezet be a közszféra által működtetett energia-megosztási rendszerekre vonatkozóan.

Az energia- és szociális szereplők közötti együttműködés

A reform ösztönzi az energiaszolgáltatók, a nemzeti szabályozó hatóságok és a szociális jóléti szervek közötti strukturált együttműködést. A tagállamok adatmegosztási protokollokat és közös támogatási mechanizmusokat hozhatnak létre az energiaszegénység veszélyének kitett fogyasztók azonosítása és összehangolt segítségnyújtás céljából.⁴⁵

Ez a koordináció kiegészíti az EED-ben és az EPBD-ben bevezetett megelőző védelmi intézkedéseket, erősítve az energiaszabályozás és a szociálpolitika közötti kapcsolatokat.

⁴⁵ EMD 26. cikk

 [energia-szegénység-kapcsolat](#)

 [Energia szegénység Nexus](#)

 [Vegye fel velünk a kapcsolatot](#)